

สรุปผลการวิจัย ยම්ปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6
2. ศึกษาความสอดคล้องเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6

สมมติฐานของการวิจัยมีดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน
2. ความคาดหวังของผู้บริหาร ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน
3. ความคาดหวังของครู ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน
4. ความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6 จำนวน 661 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 191 คน ครู 400 คน และศึกษานิเทศก์ 70 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตามวิธีการ โดยลำดับดังนี้

1. สุ่มอำเภอมา 1 ใน 4 ของอำเภอทั้งหมดในแต่ละจังหวัด
2. สุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอที่ได้ มาตามอัตราส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เพื่อให้ได้โรงเรียนเป็นจำนวน 1 ใน 10 ของโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละจังหวัด
3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ใช้ผู้บริหารทุกโรงเรียนที่สุ่มได้
4. สุ่มตัวอย่างกลุ่มที่เป็นครูจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่สุ่มได้ (ในข้อ 2) มาตามอัตราส่วนของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละจังหวัด
5. สุ่มตัวอย่างศึกษานิเทศก์มา 1 ใน 2 ของศึกษานิเทศก์ในแต่ละจังหวัด โดยไม่แยกว่าเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ หรือศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)
- ตอนที่ 2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ประกอบด้วยระดับของความคิดเห็นให้เลือก 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ตอนที่ 3. เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นแบบคำถามปลายเปิด (open-ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอที่อยู่ในอำเภอเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครู ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอซึ่งไม่ได้อยู่ในอำเภอที่มีผู้บริหารและครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ การจัดลำดับ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากการจัดลำดับ ตามวิธีการของเคนคอลล (Kendall's coefficient of concordance W) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การร้อยละ
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์โดยนำจำนวนของผู้ที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และเห็นด้วยในแต่ละบทบาทมารวมกัน ถือว่าเป็นกลุ่มของผู้ที่เห็นด้วยในบทบาทนั้น นำจำนวนผู้เห็นด้วยในแต่ละบทบาทมาวิเคราะห์โดยใช้การร้อยละ
3. จัดลำดับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในแต่ละด้านจากความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ โดยพิจารณาจากร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยในแต่ละบทบาท โดยให้บทบาทที่มีค่าร้อยละของผู้เห็นด้วยสูงสุดอยู่ในลำดับที่ 1 บทบาทที่มีผู้เห็นด้วยน้อยสุดว่า จัดอยู่ในลำดับถัดไป การจัดลำดับแยกเป็น
 - 3.1 จัดลำดับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6
 - 3.2 จัดลำดับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามความคาดหวังของผู้บริหาร ในแต่ละจังหวัด
 - 3.3 จัดลำดับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามความคาดหวังของครูในแต่ละจังหวัด
 - 3.4 จัดลำดับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ ในแต่ละจังหวัด

การจัดลำดับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นการจัดลำดับบทบาทในแต่ละด้าน คือ

- ก. ด้านปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน
- ข. ด้านการช่วยเหลือผู้บริหาร โรงเรียนสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างในด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม
- ค. ด้านการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

4. วิเคราะห์ความสอดคล้องเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 โดยทบทวนวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการจัดลำดับความวิธีการลงคะแนนสอดคล้อง (Kendall's coefficient of concordance W)

การสรุปผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง การวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการจัดลำดับ จะวิเคราะห์จากความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในแต่ละด้าน ถ้าการจัดลำดับจากความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน จึงจะถือว่าความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องกัน แต่ถ้าวัดการจัดลำดับจากความคาดหวังตั้งแต่ 1 ด้านขึ้นไป ไม่สอดคล้องกัน ถือว่าความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นไม่สอดคล้องกัน

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยนำข้อเสนอแนะมาจัดหมวดหมู่แล้วหาความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการจัดลำดับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้อง และนำค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องที่ได้ไปคำนวณ ประมาณค่า ไค-สแควร์ เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แล้ว สรุปได้ว่า

1. ความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน ไม่สอดคล้องกัน ส่วนด้านการช่วยเหลือผู้บริหาร โรงเรียนสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม และด้านการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่ม โรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความสอดคล้องกัน

2. ความคาดหวังของผู้บริหาร ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าความคาดหวังของผู้บริหาร ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน ไม่สอดคล้องกัน ส่วนความคาดหวังในด้านการช่วยเหลือผู้บริหาร โรงเรียนสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม และด้านการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่ม โรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความสอดคล้องกัน

3. ความคาดหวังของครูในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีความสอดคล้องกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สอดคล้องกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดดำเนินการปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน ไม่สอดคล้องกัน ส่วนในด้านการช่วยเหลือผู้บริหาร โรงเรียนสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างในการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม และดำเนินการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่ม โรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความสอดคล้องกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานในเรื่องความคาดหวังของผู้บริหารครู และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ความคาดหวังของผู้บริหาร ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และขัดแย้งกับสมมติฐานในส่วนที่เกี่ยวกับความคาดหวังของครูในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

เมื่อพิจารณาในบทบาทแต่ละด้านแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกันเพียงด้านเดียว คือบทบาทด้านการปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน ส่วนความคาดหวังที่มีบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนดำเนินการช่วยเหลือผู้บริหาร โรงเรียนสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างในด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม และดำเนินการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่ม โรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความสอดคล้องกันทุกกลุ่ม ความสอดคล้องหรือความไม่สอดคล้องที่ปรากฏนั้น น่าจะเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ซึ่งจะได้อภิปรายดังนี้

1. บทบาทค้ำประกันปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน

ครูในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 มีความคาดหวังต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนค้ำประกันปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน สอดคล้องกัน แต่มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6 ระหว่างความคาดหวังของผู้บริหารในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 และระหว่างความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 เหตุผลน่าจะเนื่องมาจาก ครูเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนโดยตรง ได้สัมผัสกับปัญหาที่แท้จริงในการจัดการเรียนการสอน และการจัดการเรียนสอนยิ่งหลักสูตรเดียวกัน สภาพปัญหาที่ประสบจึงไม่น่าจะแตกต่างกันมากนัก ในการปฏิบัติงานของครูส่วนใหญ่ ครูต้องหาวิถีทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเองและอาจจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องบ้าง เช่นผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ แต่ความช่วยเหลือที่ได้รับเป็นแค่เพียงคำแนะนำให้ปฏิบัติ มีโอกาสไม่มากนักที่จะได้เห็นการสาธิตหรือตัวอย่างการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะศึกษานิเทศก์นิยมที่จะให้คำแนะนำมากกว่าที่จะทำให้ครูเป็นตัวอย่าง และถึงแม้จะทำให้ครูเป็นตัวอย่างก็ไม่แน่ว่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีได้ ตัวอย่างจะเห็นได้จากผลการวิจัยของศึกษานิเทศก์ประจำภาคและประจำจังหวัดในภาคศึกษา 8 พบว่า ครูมีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์เก่งแต่ทฤษฎี ปฏิบัติจริง ๆ ไม่ได้¹ เมื่อมีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนซึ่งจะรับหน้าที่ทั้งในการปฏิบัติการสอนและเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนภายในกลุ่มโรงเรียน ครูผู้สอนโดยทั่วไปจึงมีความคาดหวังต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนค้ำประกันปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน เป็นไปในทางที่สอดคล้องกัน

ส่วนผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ถึงแม้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนอยู่บ้างแต่ก็เป็นส่วนน้อย ทำให้ไม่เข้าใจสภาพและความต้องการที่แท้จริงในการจัดการเรียนการสอน จะเห็นความแตกต่างในความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และ

¹สำนักงานภาคศึกษา 8, บทบาทของศึกษานิเทศก์ประจำภาคและจังหวัดในภาคศึกษา 8 (สำเนา: สำนักงานภาคศึกษา 8, 2515), หน้า 77.

นักวิชาการ ซึ่งส่วนหนึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ จากผลการวิจัยของ ปัญญา แก้วกัญญา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักวิชาการที่มีบทบาทที่คาดหวังด้านวิชาการ ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ¹

ซึ่งเหตุผลดังกล่าว น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความคาดหวังที่มีต่อบทบาท ของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนค่านปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูในโรงเรียน แตกต่างกันไปตามแนวความคิดหรือประสบการณ์ของแต่ละคน จึงมีผลทำให้ความ คาดหวังไม่สอดคล้องกันระหว่างกลุ่มผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ระหว่างกลุ่ม ผู้บริหารในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6 และระหว่างกลุ่มศึกษานิเทศก์ในจังหวัด ต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6

2. บทบาทค่านการช่วยเหลือผู้บริหารสายวิชาการ เพื่อให้เป็นแบบอย่าง ในค่านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนค่านนี้ สอดคล้องกันระหว่างความคาดหวังของ ผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ระหว่างความคาดหวังของผู้บริหารในจังหวัดต่าง ๆ ระหว่างครูในจังหวัดต่าง ๆ และระหว่างศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการ ศึกษา 6 สาเหตุที่กลุ่มต่าง ๆ มีความคาดหวังต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ค่านการช่วยเหลือผู้บริหารสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างในค่านการเรียนการสอนแก่ โรงเรียนภายในกลุ่ม สอดคล้องกัน น่าจะเนื่องมาจากบทบาทของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนค่านนี้มีส่วนคล้ายกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เคยมีอยู่แล้ว คือศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่ ที่จะร่วมวางแผนและดำเนินการนิเทศแนะนำ แก้ไขปรับปรุงและติดตามผลการ ปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการและ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ปัญญา แก้วกัญญา, *ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่ คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524), หน้าบทคัดย่อ.

งานโครงการ สนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน¹ แต่เนื่องจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณ และอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ทำให้ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง จึงน่าจะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนด้านการช่วยเหลือผู้บริหารสายวิชาการ เพื่อให้เป็นแบบอย่างด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม เป็นการคาดหวังเพื่อทดแทนบทบาทของศึกษานิเทศก์ในส่วนที่ยังขาดอยู่ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ความคาดหวังมีความสอดคล้องกัน

3. บทบาทด้านการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ในทำนองเดียวกันกับบทบาทด้านการช่วยเหลือผู้บริหารสายวิชาการ เพื่อให้เป็นแบบอย่างในด้านการเรียนการสอนแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม คือบทบาทดังกล่าวคล้ายกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่แล้ว และมีข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง ทั้งผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ อาจเห็นว่าครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนคือผู้ที่จะเป็นตัวแทนของศึกษานิเทศก์ในการปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ดังนั้น ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนค่านนี้จึงมีบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่เดิมเป็นแนวทางอยู่ ทำให้กลุ่มต่าง ๆ มีความคาดหวังสอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

ครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียน เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดัประถมโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ฉะนั้นการกำหนดบทบาทของครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนให้ชัดเจนและสอดคล้องกับความจำเป็นของผู้ที่ให้บริการจากครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียน เช่นผู้บริหารและครู จึงมีความสำคัญ ที่จะช่วยส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในโอกาสต่อไป

¹สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ, ระเบียบและแนวปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524),

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เห็นความสำคัญในข้อนี้ จึงได้เปิดโอกาสให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดวางแผนปฏิบัติหรือกำหนดระเบียบให้เหมาะสมกับสภาพของจังหวัดได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการกำหนดบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 6 ได้ เนื่องจากผลการวิจัยได้แสดงถึงลำดับความสำคัญของบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากคาร์ยยะของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เห็นด้วยน้อยกว่า อยู่ในลำดับแรก ส่วนบทบาทที่มีคาร์ยยะของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เห็นด้วยน้อยกว่าอยู่ในลำดับถัดไป จนถึงบทบาทที่มีคาร์ยยะของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นด้วยต่ำสุด อยู่ในลำดับสุดท้าย ถึงแม้ตัวอย่างประชากรกลุ่มต่าง ๆ จะมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกันอยู่บ้าง แต่การพิจารณาลำดับความสำคัญของบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจากความคาดหวังของบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ น่าจะช่วยให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้มากกว่าที่จะยึดความคิดเห็นของบุคลากรเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถ้าผู้ที่รับผิดชอบในการกำหนดบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในระดับจังหวัดเห็นว่าความคิดเห็นของบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ มีความสำคัญไม่เท่ากัน คืออาจจะเห็นว่าความคิดเห็นของบุคลากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งน่าจะมีความสำคัญมากกว่าความคิดเห็นของกลุ่มอื่น ๆ ก็สามารถที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ได้โดยการกำหนดค่าน้ำหนักให้กับความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละกลุ่มตามที่ได้เห็นสมควรแล้วจึงคำนวณหาค่าเฉลี่ยของลำดับความสำคัญเสียใหม่ก่อนที่จะนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เมื่อมีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานอย่างจริงจังไปชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยว่า การปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด นอกจากนั้น เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยความคาดหวังที่บุคคลที่เกี่ยวข้องมีต่อบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ในโอกาสต่อไปจึงควรจะได้ศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และความคาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเองด้วย เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น